

Beleidsplan 2021-2025

Inleiding.

De afgelopen beleidsperiode (2017-2020) zijn ingrijpende veranderingen binnen de VVL doorgevoerd. De eerste betrof de organisatie van de VVL zelf. Er was al besloten om te gaan werken met een Ledenraad – de VVL was toen nog juridisch een vereniging – vanwege de steeds groter worden afname van de bereidheid van leden/schenkers actief te zijn in de organisatie. Maar ook die maatregel bleek onvoldoende om aan alle vereisten die de verenigingsvorm mee zich meebracht te kunnen blijven voldoen. Uiteindelijk is om die reden in overleg met de Ledenraad en de leiding van beide scholen die de VVL ondersteunt besloten om de verenigingsvorm volledig te verlaten en van de VVL een stichting te maken, wat begin 2018 zijn beslag heeft gekregen. Omdat besloten werd hiervoor de wettelijke omzettingsprocedure te gebruiken (die via een besluit van de rechtbank verliep), bleef de rechtspersoon hetzelfde en wijzigde alleen de rechtsvorm. Dit had als grote voordeel dat alle lopende afspraken en contracten gewoon in stand bleven, met name alle schenkingsovereenkomsten en het Convenant met LVO. Daarmee bleven nog twee hoofdtaken voor de VVL over: het innen en beheren van schenkingen ten behoeve van de twee scholen die de VVL ondersteunt en het – kortweg – bewaken van de vrijeschool identiteit van beide scholen op basis van het in 2005 tussen LVO en VVL gesloten Convenant voor het Bernard Lievegoedcollege en de afspraken die in 2014 gemaakt zijn voor Vrijeschool Parkstad.

Voor wat betreft dat laatste was het bestuur al eerder tot de conclusie gekomen dat de nakoming van de in het Convenant gemaakte afspraken in praktijk moeizaam verliep, wat mede veroorzaakt werd door het feit dat de VVL een losstaande organisatie van vrijwilligers is en het LVO een (grote) professionele organisatie, alsmede dat de VVL geen directe bemoeienis had met het operationele proces op de scholen. Daarop heeft het bestuur het initiatief genomen om te trachten deze borging van het vrijeschoolonderwijs – waar het in feite op neerkomt – niet meer afhankelijk te laten zijn van het Convenant, maar ervoor te zorgen dat dit binnen het LVO zélf werd vastgelegd. Het toenmalige college van bestuur van het LVO wilde hier aan meewerken en de eerste stappen hiertoe werden vervolgens gezet om dit te bewerkstelligen. Een belangrijke eerste stap was dat het LVO lid werd van de VVS, de Vereniging van Vrijescholen (de koepel waar alle besturen van vrijescholen bij zijn aangesloten) – overigens als het eerste “reguliere” bestuur. Een voorwaarde van het lidmaatschap is daarbij dat het onderwijs op de vrijescholen onder het LVO aan de eisen dient te voldoen die de VVS stelt. Na aantreding van een volledig nieuw college van bestuur is het LVO verder een reorganisatie gestart waarbij het systeem van centrale regionale directies werd verlaten en er een veel grotere autonomie aan de scholen en schoolleiders zelf werd gegeven. Mede door die ontwikkeling werd de borging van het vrijeschoolonderwijs door de scholen zelf voldoende gewaarborgd en mogelijk gemaakt, waardoor de taak en functie van de VVL wat dit betreft op veel meer afstand is komen te staan.

Voor wat betreft de schenkingen was het beleid aanvankelijk dat de VVL voorafgaande aan een schooljaar een besluit nam welk bedrag dat komende schooljaar aan iedere school werd geschonken. De VVL kon een dergelijk besluit nemen, op basis van de meerjarige ervaringen van de schenkingsbereidheid van ouders die een kind op een van beide scholen hadden, alsmede in de wetenschap dat het bestuur van de VVL middels het Convenant voldoende invloed uit kon oefenen op het vrijeschoolkarakter van beide scholen. Nu die laatste invloed is afgenomen en daarnaast het bestuur door de ingrijpende veranderingen die onder het LVO plaatsvonden niet meer goed in kon schatten of de schenkingsbereidheid van ouders van een komend schooljaar gelijk zou blijven, is besloten om van het systeem van gegarandeerde schenkingen af te stappen. In plaats daarvan is besloten om vanaf schooljaar 2020-2021 het volledige bedrag dat de VVL aan schenkingen ontvangt door te schenken aan

de scholen onder aftrek van de in dat schooljaar gemaakte kosten voor inning en instandhouding van de VVL.

Tot slot had de VVL tot eind 2020 een groeiend deel van het vermogen gereserveerd. In de jaren 90 van de vorige eeuw heeft de Bernard Lievegoedschool van overheidswege een nieuw schoolgebouw ter beschikking gekregen. Het toenmalige bouwbudget liet echter niet toe dat er een aula annex theaterzaal aan toegevoegd zou worden. Uiteindelijk is dit toch gerealiseerd door schenkingen van ouders. De VVL voorzag dat ditzelfde zou gaan spelen bij een destijds nog verwachte nieuwbouw voor het Bernard Lievegoed College. Om die reden was besloten om een vermogen op te gaan bouwen dat realisatie van een theaterzaal bij een nieuwbouw mogelijk zou maken. Dit vermogen was tot en met eind 2020 hiervoor geormerkt. Echter, in de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat nieuwbouw in ieder geval de eerstkomende vijf jaren niet te verwachten is en mogelijk zelf helemaal niet meer doorgaat. Het nog langer aanhouden van het vermogen werd daardoor niet meer als haalbaar en wenselijk geacht. Daardoor diende een nieuwe bestemming van het vermogen gevonden te worden. In overleg en samenspraak met de schoolleiders van beide scholen is vervolgens besloten om van dit vermogen projecten te gaan financieren die door, voor of met een van beide scholen uitgevoerd zouden gaan worden, die het vrijeschoolonderwijs direct of indirect ten goede zou komen en waarvoor externe financiering benodigd was om die projecten mogelijk te maken. Omdat niet goed in te schatten was, wat de invloed van deze beleidswijziging op de schenkingsbereidheid van ouders zou hebben is besloten om die taak uit te gaan voeren in een speciaal daarvoor door de VVL op te richten stichting. Dat is aan het begin van het boekjaar gerealiseerd – door oprichting van de Stichting Projectfonds Vrijescholen Zuid-Limburg (PVL). Nadat deze stichting de formele ANBI-status had ontvangen, heeft de VVL het vermogen vervolgens geschonken aan de PVL.

Beleid 2021- 2025.

Financiële en schenkingsadministratie.

Door voornoemde ontwikkelingen en veranderingen is de taak van de VVL vrijwel volledig teruggebracht tot het innen en beheren van de schenkingen van – voornamelijk – ouders van leerlingen op één van beide vrijescholen onder het LVO in Zuid-Limburg. De taak die het bestuur zich de komende jaren stelt is om de administratieve verwerking verder te stroomlijnen en de continuïteit te versterken. De administratie werd al vele jaren gevoerd op een stand-alone computer bij een extern administratiekantoor. Het bestuur – en alle voorgaande besturen – hadden hier in feite geen enkel zicht op. Dat werd door het huidige bestuur beschouwd als een veel te kwetsbare situatie. Om die reden werd besloten om over te stappen naar een volledig online systeem. Die stap is reeds medio 2020 gerealiseerd. Sindsdien heeft het bestuur – indien wenselijk en noodzakelijk – rechtstreeks een direct toegang tot de volledige administratie. Alsmede is de VVL niet meer volledig afhankelijk van het externe administratiekantoor; een eventuele overdracht in door een andere partij is in geval van nood zeer snel realiseerbaar.

De schoolleiders van beide scholen hebben sindsdien aangegeven dat zij de feitelijke administratie zoveel mogelijk zelf willen gaan verzorgen. Dit zowel vanwege privacy- als vanwege continuïteits- en kostenoverwegingen. De planning en verwachting is dat dit in de loop van 2021 is gerealiseerd. Daarmee zullen de beheerskosten van de VVL ook zeer sterk gereduceerd worden en kunnen de ontvangen schenkingsgelden zo goed als volledig doorgeschonken worden aan de scholen. Het beheer van de gelden blijft daarbij voor de goede orde ongewijzigd volledig bij het bestuur van de VVL.

Borging vrijeschoolse identiteit.

De hierboven beschreven organisatieverandering binnen het LVO – waarbij aan de scholen veel meer autonomie wordt verleend en de schoolleiders direct verslag uitbrengen aan het CvB en niet meer aan een centrale directie – is ten tijde van het opstellen van dit beleid nog in volle gang. Op het Bernard

Lievegoed College is inmiddels een nieuwe rector benoemd (de naam directeur komt te vervallen). De vooruitzichten zijn dat in deze nieuwe constructie de borging op voldoende wijze gerealiseerd zal zijn, mede ook doordat de school nu de facto door het LVO als een zelfstandige school wordt beschouwd en een volledig zelfstandige medezeggenschapsraad krijgt.

In Heerlen is de ontwikkeling gaande om de HAVO en VWO bovenbouw van de Vrijeschool Parkstad met die van het Grotius College en Compass samen te laten werken. Hoe dat dit vormgegeven zal worden is nu nog niet bekend. Wel dat schooljaar 2021-2022 als een pilotjaar zal fungeren, waarbij onderzocht wordt op welke manier de samenwerking het beste gerealiseerd kan worden.

De onderbouw van de VSP blijft in ieder geval ongewijzigd autonoom: dat wil zeggen de klassen 7,8 en 9 en voor de vmbo-tl ook klas 10. De samenwerking betreft de havo- en vwo-klassen 10, 11 en 12. Hoewel dit voor de VSP betekent dat hierdoor een deel van de vrijeschool identiteit mee verlopen zou kunnen gaan, staat het bestuur in beginsel toch achter deze ontwikkeling, mits aan enkele voorwaarden wordt voldaan. Het grote voordeel van deze constructie is dat daarmee de continuïteit van de VSP als geheel nagenoeg volledig gewaarborgd wordt: de vrijeschool is voor wat betreft leerlingenaantal zonder meer een kleine school (ten tijde van het opstellen van dit document zijn er circa 265 leerlingen). Dit is vanuit financieel oogpunt voor de onderbouw geen probleem, maar voor de bovenbouw wel. En dan met name die van de havo en het vwo. Om een volwaardig kwalitatief lesaanbod te kunnen aanbieden en garanderen en te bekostigen is er een minimaal aantal leerlingen nodig. Nu is dit door het vooruitstrevende en vernieuwende leerparkconcept weliswaar beduidend minder dan voor regulier onderwijs, maar het huidige aantal leerlingen is echter op langere termijn waarschijnlijk toch onvoldoende, met name voor de beta-vakken (natuurkunde, scheikunde en wiskunde) die in het algemeen door minder leerlingen gevolgd worden en daardoor (relatief) duur zijn. Door de samenwerking van de bovenbouwen zou dit probleem opgelost kunnen worden.

Voor de school – en de VVL – is het aandachtspunt vooral het behoud van de cultuur van de bovenbouw in deze samenwerking: het bestuur zal zich met name hard maken om ervoor te zorgen dat deze door de samenwerking niet of slechts marginaal anders zal worden.

Daarnaast zal de VVL zich ook zoveel mogelijk inzetten om het schoolgebouw dat door de VSP wordt gebruikt zoveel mogelijk voldoet aan de eisen die een vrijeschool stelt. Ten tijde van het opstellen van dit document is er zekerheid verkregen dat de school ook schooljaar 2021-2022 in het gebouw aan de Drieschstraat kan blijven en het ziet er naar uit dat in de nabije toekomst de school door de gemeente - die wettelijk hiervoor verantwoordelijk is - in een definitief gebouw gehuisvest zal worden. De aandacht van de VVL zal zich wat dit betreft focussen op de inrichting van het uiteindelijk gebouw (zodat ook die voldoet aan de eisen die een vrijeschool stelt) en op de overgangperiode tussen de Drieschstraat en de uiteindelijke definitieve huisvesting. Wat dit laatste betreft met name om ervoor te zorgen dat – als het noodzakelijk is met een andere school één schoolgebouw te delen – dat dit niet zonder gebouwelijke aanpassing geschiedt zodat de leerlingenstromen fysiek gescheiden kunnen worden.

De conclusie is dat op dit taakgebied de komende jaren nog aandacht van het bestuur nodig is. Maar de verwachting is dat aan het einde van deze beleidsperiode het taakgebied grotendeels of zelfs volledig komt te vervallen.